

OPS M1-28: Farliga områden

Föreskriftens bakgrund och rättsgrund

Syftet med ändringen av föreskriften är att genomföra de ändringar som föreslås för år 2026 i bilaga 1 till föreskriften OPS M1-28, där permanenta (för obegränsad tid gällande) farliga områden redovisas med koordinater.

Ett farligt område är ett område där det är, efter befälhavarens bedömning, tillåtet att flyga, men områdets status anger att verksamhet som kan utgöra fara för luftfarten kan förekomma. För att bedriva verksamhet som är farlig för luftfarten ska det farliga området aktiveras. Föreskriften om farliga områden samt dess bilaga ska alltid läsas i kombination med luftfartslagen, handboken som styr luftfartsplaneringen (ASM-handboken) samt Finlands flyghandbok (AIP) för att få helhetsbilden.

Verksamhet som bedrivs inom ett farligt område kan innebära risker även för annan luftfartsverksamhet än flygning med luftfartyg, såsom fallskärmshoppning eller skärmflygning. I föreskriften har man dock hållit sig till den definition som följer av de gemensamma europeiska flygreglerna (SERA), enligt vilken ett farligt område avser avgränsat luftrum där det tidvis kan förekomma verksamhet som är farlig för luftfartyg under flygning. Farliga områden bör ändå beaktas även vid planeringen av annan luftfartsverksamhet.

Farliga områden reserveras bland annat för Försvarsmaktens eller segelflygets behov, för obemannad luftfart eller för nödraketsskjutningar. Verksamhet inom ett farligt område kan till exempel bestå av flygning med obemannade luftfartyg utanför synhåll (s.k. BVLOS-verksamhet). Bestämmelser om verksamhet med obemannade luftfartyg finns i EU-förordning 2019/947 och för statlig obemannad luftfart i den nationella föreskriften OPS M1-35. Enligt dessa bestämmelser gäller som utgångspunkt att ett obemannat luftfartyg ska väja för andra luftfartyg. Från denna huvudregel kan man dock avvika när verksamheten bedrivs inom ett särskilt reserverat område, såsom ett farligt område.

De ändringar som nu planeras grundar sig huvudsakligen på Försvarsmaktens framställningar. Försvarsmakten föreslår att åtta nya farliga områden inrättas för dess operativa behov, till exempel som övningsområden för UAS-verksamhet. Dessutom föreslår Försvarsmakten att den övre gränsen för två farliga områden höjs samt att en sidogräns ändras. Traficom har, på initiativ av Teknologiska forskningscentralen VTT, föreslagit att den övre gränsen för de farliga områdena EFD169 A–F ULEÅBORG EAST höjs. Redstone Aero (EFPR) föreslår ändringar i de farliga områdena EFD147A KYMMENE och EFD147B KYMMENE, vilka hänför sig till flygplatsens förslag om nya FIZ-luftrum.

Transport- och kommunikationsverket meddelar föreskriften med stöd av 11 c § i luftfartslagen (864/2014). Enligt paragrafen kan det genom Transport- och kommunikationsverkets föreskrift eller beslut tillfälligt för en tid av mindre än ett år fastställas att ett sådant område inom vilket det tidvis kan utövas verksamhet som äventyrar luftfartygens flygsäkerhet är ett farligt område. För det andra baserar sig föreskriften på 57 § i luftfartslagen, enligt vilken verket får meddela sådana närmare föreskrifter som säkerheten kräver bland annat om planering av och förberedelser inför en flygning samt om genomförande av en flygning och verksamhet under flygningen.

Underlåtenhet att följa denna föreskrift kan vara straffbar som äventyrande av trafiksäkerheten eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten enligt 23 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, i enlighet med vad som föreskrivs i 175 § i luftfartslagen, eller som en luftfartsförseelse enligt 178 § i luftfartslagen. Enligt 57 § i luftfartslagen ska luftfartygets eller anordningens befälhavare innan flygningen börjar försäkra sig om att luftfartyget eller anordningen är luftvärdig och att flygningen även i övrigt har förberetts enligt gällande bestämmelser och föreskrifter. Befälhavaren ska också se till att flygningen utförs på ett betryggande sätt och i enlighet med bestämmelserna och föreskrifterna. Enligt 178 § i luftfartslagen ska den som bryter mot luftfartygets eller anordningens befälhavares skyldigheter enligt 57 § eller föreskrifter som meddelats med stöd av den när det gäller förberedelse och genomförande av flygningar ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, dömas till böter för luftfartsförseelse. Underlåtenhet att fullgöra de skyldigheter som ålagts luftfartygsbefälhavaren kan även leda till administrativa påföljder enligt 14 kap. i luftfartslagen, vilka omfattar anmärkning eller varning samt i sista hand tillfälligt eller permanent återkallande av certifikat.

Beredning av föreskriften

Luftrumsstrukturerna uppdateras årligen i enlighet med den process som beskrivs i ASM-handboken. ASM-handboken är den handbok som styr luftrumsplaneringen som avses i 107 § i luftfartslagen och som innehåller principerna för flexibel användning av luftrummet. I enlighet med handboken har luftfartens intressenter kunnat lämna in förslag till ändringar i luftrumsstrukturerna senast den 15.5.2025.

På basis av de inkomna ändringsförslagen har Fintraffic Flygtrafiktjänst Ab utarbetat ett paket med luftrumsförändringar för år 2026. Utöver ändringarna av de farliga områdena behandlar paketet även de föreslagna ändringarna av bland annat restriktionsområden och tillfälligt reserverade områden (TSA). Ändringarna till restriktionsområdena och TSA-områdena kommer att publiceras i statsrådets förordning om områden där luftfart är inskränkt (930/2014) som bereds av Kommunikationsministeriet. Därutöver genomförs vissa luftrumsförändringar genom Traficoms beslut.

Ändringsprojektet för föreskriften inleddes med beslut om föreskriftsprojekt som publicerades den 10.10.2025. Föreskriftsutkastet har utarbetats som tjänsteuppdrag vid Transport- och kommunikationsverket. De ändringar som nu planeras grundar sig huvudsakligen på Försvarmaktens förslag.

För de nya och ändrade farliga områden som ska inrättas genom föreskriften ordnas en remissrunda i samband med luftrumspaketet för år 2026, under perioden 13.10–14.11.2025. Slutliga beslut om ändringarna av de farliga områdena fattas på grundval av de yttranden som fås. För övriga redan inrättade farliga områden är det inte aktuellt att yttra sig nu.

Utlåtanden

(tilläggs efter remissbehandlingen)

Bedömning av föreskriftens konsekvenser

Ändringar till farliga områden förutsätter ändringar i luftfartskartorna, varför Fintraffic Flygtrafiktjänst Ab uppdaterar dessa. För piloter medför detta vissa kostnader för anskaffning av nya kartor. Kartan för respektive område kostar några tiotals euro.

Flygning inom ett farligt område får ske enligt befälhavarens bedömning, men när området är aktiverat måste man beakta att verksamhet som kan vara farlig för luftfartyg under flygning kan förekomma där. Inrättandet eller ändringen av permanenta farliga områden begränsar således inte direkt verksamheten vid till exempel flygklubbar eller flygplatser inom området, men samordningen av verksamheten ska beaktas vid flygförberedelserna.

De farliga områdena inrättas på initiativ av de aktörer som bedriver verksamhet inom området som kan innebära risker för luftfarten. Områdena bidrar till flygsäkerheten genom att piloterna får information om sådan verksamhet och de farliga områdena markeras på luftfartskartorna. Ändringen har ingen inverkan på Transport- och kommunikationsverkets verksamhet annat än i fråga om skyldigheten att informera om ändringarna av de farliga områdena.

Ändringen av föreskriften har inga effekter på miljön, tillgängligheten, jämlikheten eller jämställdheten.

Detaljmotivering

- *Punkt 1, Tillämpningsområde:* För tydlighetens skull läggs ordet "tillfälligt" till i meningen "... kan Transport- och kommunikationsverket upprätta ett tillfälligt farligt område även genom beslut antingen på eget initiativ eller på ansökan". Tillägget är enbart informativt, eftersom det enligt 11 c § i luftfartslagen är möjligt att inrätta ett farligt område inte bara genom föreskrift utan också genom beslut för en tid av mindre än ett år. Bestämmelsen nämns dock kort i föreskriften för att det ska vara tydligt att det, utöver de områden som inrättats genom föreskrift, även finns andra gällande farliga områden.

- *Inrättande av nya farliga områden EFD174A FREDRIKSHAMN och EFD174B FREDRIKSHAMN*

Försvarsmakten föreslår att två farliga områden inrättas för operativa behov. De farliga områdena är nya och grundar sig bland annat på behoven inom obemannad luftfart.

- *Inrättande av nya farliga områden EFD176 LAUKKARATA, EFD177 MERENLAHTI och EFD178 LEIRIKENTTÄ*

Försvarsmakten föreslår att tre farliga områden inrättas för operativa behov i Villmanstrand. De farliga områdena är nya och grundar sig bland annat på behoven inom obemannad luftfart.

- *Inrättande av nytt farligt område EFD179 NIINISALO*

Försvarsmakten föreslår att ett nytt farligt område inrättas för operativa behov.

- *Inrättande av nytt farligt område EFD180 PADASJOKI*

Försvarsmakten föreslår att ett nytt farligt område inrättas som ett UAS-övningsområde för Försvarsmaktens och andra myndigheters behov.

- *Inrättande av nytt farligt område EFD182 RIIHIMÄKI*

Försvarsmakten föreslår att ett nytt farligt område inrättas som ett UAS-övningsområde.

- *Höjning av den övre gränsen och ändring av verksamhetens karaktär för det farliga området EFD113 HUOVINRINNE*

Försvarsmakten föreslår att den övre gränsen för det farliga området i Säkylä höjs från 3500 FT AMSL till FL95 samt att den verksamhet som anges för området ändras så att militär verksamhet (MILOPS) läggs till. Bakgrunden till ändringen är Försvarsmaktens operativa behov. Ändringen skulle genomföras så att det nuvarande farliga området EFD113 HUOVINRINNE avlägsnas och ett nytt farligt område EFD175 HUOVINRINNE inrättas med de koordinater som anges i bilagan. Områdets sidogränser förblir oförändrade.

- *Höjning av den övre gränsen för det farliga området EFD166 PYHÄJÄRVI*

Försvarsmakten föreslår att det farliga områdets övre gräns höjs från 3500FT AMSL till FL95. Ändringen baserar sig på Försvarsmaktens operativa behov och skulle genomföras så att det nuvarande farliga området EFD166 PYHÄJÄRVI avlägsnas och ett nytt farligt område EFD181 PYHÄJÄRVI inrättas med de koordinater som anges i bilagan. Områdets sidogränser förblir oförändrade.

- *Ändring till sidogränsen för det farliga området EFD110 ENSKÄR*

Försvarsmakten föreslår en ändring till det farliga områdets sidogränser på grund av operativa behov. Ändringen skulle genomföras så att det nuvarande farliga området EFD110 ENSKÄR (ISOKARI) avlägsnas och ett nytt farligt område EFD189 ENSKÄR inrättas med de koordinater som anges i bilagan. Syftet med ändringen är att flytta det farliga området längre bort från Ålands demilitariserade område.

- *Höjning av den övre gränsen för det farliga området EFD169 A-F ULEÅBORG EAST*

Teknologiska forskningscentralen VTT Ab föreslår att de övre gränserna för de farliga områdena höjs för test- och försöksverksamhet med obemannad luftfart på högre höjder än tidigare. Ändringen skulle genomföras så att de nuvarande farliga områdena EFD169 A-F ULEÅBORG EAST avlägsnas och de nya farliga områdena EFD190 A-F ULEÅBORG EAST FL90 publiceras. Inga andra ändringar görs i områdenas uppgifter eller koordinater.

- *Ändringar till farliga områdena EFD147A KYMMENE och EFD147B KYMMENE*

Redstone Aero (EFPR) föreslår ändringar till farliga områden i samband med flygplatsens förslag om nya FIZ-luftrum. De farliga områdena EFD147A KYMMENE och EFD147B KYMMENE skulle avlägsnas och ersättas med nya farliga områden EFD148A KYMMENE och EFD148B KYMMENE. Syftet med ändringarna är att optimera EFPR FIZ luftrummet med sportflygets farliga områden.

Föreskriftens tidsplan

Den ändrade föreskriften utfärdas i mars 2026 och den träder i kraft på AIRAC-datumet 16.4.2025 samtidigt med andra luftrumsändringar.

Kommunicering om föreskriften

Den slutliga föreskriften publiceras i lagdatabasen Finlex och länkas till samlingen av luftfartsföreskrifter på Traficoms webbplats. Ändringen av föreskriften meddelas på myndighetens webbplats samt via e-post till dem som anmält sig till distributionslistan för luftfartsregelverk och till övriga intressenter i luftrumsförändringar.

BILAGOR:

Sammanställning över kommentarer (*tilläggs efter remissbehandlingen*)